

vite, ki se v armadi godijo, odpraviti. To stališče je v imenu naših poslancev povdarjal poslanec Brodar.

Slovensko ljudstvo sodi samo: Ali hočemo prav ali ne!

Dvanajstine in izmišljeni proračun.

V oktobru praznujemo četrto leto, odkar smo si ustvarili svojo državo, in danes, ko se bliža ta obletnica, nas obdaja čudni občutki: kamorkoli pogledamo, bodisi na Češko, v Avstrijo, Bolgarijo, Nemčijo itd., povsod opazujemo delavnost, vztrajnost, dviganje občega blagostanja, utrjevanje denarne vrednosti; le pri nas gre vse mesto naprej — nazaj! Nesposobni in sebični državniki so privedli našo domovino do vsega pomisleka vrednega gospodarskega stanja. V Curihu plačujejo za naših 100 K komaj 1 švicarski frank in 55 santimov, inozemstvo nam prav ne zaupa in ne da za osnovno potrebnih kreditov, s parlamentom postopa vlada samovoljno, v delu valovi nezadovoljnost, korupcija in slabo volja pa sta zavzele že toliko seg, da ju ljudstvo ne more več prenašati.

Glavna pravica vsakega parlamenta je dovoljevanje državnih izdatkov. Te pravice si parlament ne sme pustiti nikdar vzeti. Pri nas je seveda drugače: Pašičeva vlada si je za mesec marec in april dovolila izredni kredit v znesku 76 milijonov dinarjev pri tem pa odklonila kontrolo in „radovednost“ Narodne skupščine. Najzanimivejša na tej stvari pa je dejstvo, da ta vlada uporabljala ta ogromni kredit v neumestne in javnosti neznačne svrhe. Zagrebški list so odkrito pisali, da bo vlada uporabljala ta kredit za podkuževanje vplivnih nasprotnikov sedanjega režima na Hrvaškem. Tako torej! Za obnovo razdrapanih prometnih sredstev, za povzdigo narodnega gospodarstva in za omiljevanje socialne bede nimajo denarja, ker ga razmetujejo za koristilovske, temne svrhe. In pri vsem tem še se javnost čudi, odkod silna draginja, nezadovoljnost in padanje denarne vrednosti.

Jasno sliko zavoženega gospodarstva vladnih strank nam dajejo razprave v finančnem odboru Narodne skupščine. Sedaj že tičimo v zadnji polovici meseca februarja in vlada še do danes ni predložila celemu parlamentu rednega budžeta ali proračuna za l. 1922. Vsled silne nesigurnosti, v kateri se nahaja, se ni upala stopiti s proračunom pred zastopnike ljudstva. Zatekla se je k obojnemu sredstvu: k dvanajstini. Proračun, v katikor so ga obdelovale in pretresovale sekcije finančnega odbora, je glasom zatrdila uplivenih članov parlamenta — izmišljen, saj se je vendar ugotovilo, da ministri ne predlagajo točnih števil in natančnih podatkov. Številke se ne vjemajo! Ta neovrgljiva resnica se zrcali iz odgovora žel. ministra Staniča na interpelacijo nekoga poslanca. Minister je sam priznal, da so številke, predvičene v proračunu za ministrstvo saobračaja, napačne in ne odgovarjajo resnici. — O proračunu vojnega ministra pa je izrekel najboljše sodbo poslanec demokrat Mlan Pribičevič, vpokojeni podpolkovnik in brat ministra svetozarja Pribičeviča, ki je rekel, da je budžet (proračun) vojnega ministra lažnjiv in izmišljen. Proračun proročnega ministra Pribičeviča je bil ba je tako pomamljivo in površno izdelan, obenem pa tako neasen, da ga je finančni odbor v katerem sedijo večinoma zastopniki vladnih strank, vrnil vladi.

Jugoslovanski klub, ki se bori v vseh odborih proti nasilju večine, je spoznal veliko nevarnost, katera preti vsled brezglave finančne politike sedanjih vladincev celi naši občutljivi. Zato je postal poslanec Vlado Pusičjak v ime svojih tovarišev dne 21. t. m. v seji Narodne skupščine svojo možato in odkritosrčno „odvoje“ no mišlje je. Jugoslov. klub zahteva čimprej sprejetje rednega proračuna za l. 1922. V današnjih kritičnih časih je postopanje vlade, ki se vedno globlje pogreza v proračunske provizore (dvanajstine — dvanajsti del leta: mesečne izredne potrebe), neodpustljivo. Jugoslovanski

klub obsoja dovoljevanje dvanajstine na podlagi izmišljenega proračuna za leto 1920-21, kateri se je v dvanajstinih za januar in februar zmanjšal za celih 107 milijonov 651.031.00 dinarjev in 54 milijonov 400.625.36 K; posledica brezglavega zmanjševanja se pokazuje v dejstvu, da najvažnejša ministva ne morejo z dovoljevanji krediti izhajati in da naknadno zahtevajo vedno več. Na ta način se kljub zagotovitvi vlade ne bo dalo prav nič prihraniti, nasprotno pa se bo moral budget povečati. Nadale obsoja Jugoslovanski klub način gospodarstva, ki se je v zadnjih mescih uveljavil v prometnem in gradbenem ministstvu. V obeh ministrih odvijajo razna dela, sklepajo pogodbe, parlament pa za vse to ni dovolil kreditov.

Posobno pozornost je Jugoslovanski klub posvetil dejstvu, da se vlada glede državnih dohodkov (davkov, carine, taks in pristojbin) ne ozira na dejanske razmere in da še danes ne misli na izenačenje davkov po vsej državi. Zahteval je v imenu malih posestnikov, obrtnikov in delavcev, v imenu najrevnejših slojev v Sloveniji in Dalmaciji, da se eksistenčni minimum (davka prosti del dohodkov) poviša od 4800 K vsaj na 10.000 K. Da se ta krtivica vsaj nekoliko popravi, je potrebno, da se to izvrši že sedaj v dvanajstinih za marec in april, ker se bo v mesecu marcu vršila od mera dohodnine in bi sicer postala do leta v in. zakonu za l. 1922, ki določa znesek 10.000 K, brezpredmetna.

V znak protesta proti slabemu državnemu gospodarstvu, proti izžemanju in obdačevanju revnih slojev je Jugoslovanski klub glasoval proti predloženim dvanajstini. S tem je padla značilna sodba o dvanajstinih in izmišljenem proračunu.

Samostojni in soc.-demokrati odobrili gospodarstvo sedanje vlade.

In zopet se je pokazalo, da so zloni samostojneži in rdeči socialdemokrati tisti, ki vladi dovoljuje davke in izdatke kakor vlada hoče in vlada zabteva. V petek, 24. februarja se je vršilo v narodni skupščini glasovanje o začasnem proračunu ali dvanajstinih za marec in april. Jugoslovanski klub, v katerem so poslanci Kmetijske zveze ozir. Slov. ljudske stranke je po svojih govornikih: Gosarju, Skušlju in Brodarju izjavil, da ne more glasovati za dvanajstine, ker sedanja vlada sploh pametno vladati in gospodariti ne zna. Isto so izjavili tudi zemljoradniki, socialni demokrati, republikanci in narodni socialisti. Če bi vsi ti poslanci pred glasovanjem za pustili zborovalno dvorano, bi bilo na vzočih premalo poslancev in — vlada bi dobila broc. S tem bi v tej seji tudi padle dvanajstine. Tak padeo pomeni nezaupanje vladi.

In kaj se je zgodilo. Samostojni in rdečkarji so ostali v dvorani in so glasovali za vladni predlog, t. j. za porane in izževanje ogromnih davčnih bremen in za razmetavanje milijard in milijonov. V domovini vpelje Mermolja, Drogenik, Golouh, Kristan in drugi, da oni niso za nove in visoke davke, da niso krivi slabega vladnega gosodarstva, a v Beogradu, — kjer se odločuje, pa glasujejo za vsak vladni predlog, oziroma socialni demokrati s svojo navzočnostjo pripomorejo do sklepnosti.

Z glasovanjem za začasni proračun so samostojni odobrili vladno gospodarstvo, odobrili, da se sme naprej gultiti kmeta z neprimerno zvišanimi davki, da se sme na reji postari navadi izmetavati milijarde za voajstvo, a da se za srednje in nižje stanove nima sredstev za zboljšanje položaja. Ministrom so dovolili plače nad 800.000 K vsakemu letu. Samostojni in socialisti so s svojim glasovanjem in navzočnostjo v zbornici odobrili politiko sedanje vlade, ki je kriva, da vrednosti našega denara vsak dan grozno pada. Te stranke so sokrivi, da se vsled padea naše valute dragina vedno huša in huša. Ministrom, generalom, visokim uradnikom se dajejo stoščekonske plače, kmet, delavec, obrtnik, srednji in nižji državni nastavlenci pa s svojimi družinami vred

vsled razmer, ki vlada o pri nas, ter vsled dragine obupavajo.

In za tako vlado, za tako čedno gospodarstvo gredo poslanci Samostojne in socialdemokratske stranke črez drn in strn.

Ko bodo agenti teh dveh strank za pet prišli med naše ljudstvo, jih nazhenite, kakor zaslužijo.

Poslanci Slov. ljudske stranke so v znak ostrega protesta proti slabemu gospodarstvu, velikim davkom in proti zapostavljanju Slovencev in krivic, ki se nam godijo od strani vlade, zapustili dvorano. Isto so storili tudi srbski kmetje.

Politični ogled.

Kraljevina SHS: Pred par par dnevi je vlada predložila finančnemu odboru zakonski predlog o odgoditvi trg. šk. izplačil v inozemstvu. Ta predlog je vlada zasnovala na pritisk različ. geografskih veletrgov. bankirjev in trgovcev, ki so v inozemstvu svojčas nakupili velike množine raznega blaga, katerega plačila niso plačali. Vsled silnega padanja naše denarne vrednosti — v Curihu plačujejo za 100 naših kron 1 švicarski frank in 55 santimov — in naraščanja vrednosti inozemskih valut so prišli o neje i spekulativno zagato. Sedaj ne morejo brez izgube izplačati svojih dolgov in zato so se zatekli k li ančnemu ministru dr. Kumanužu (demokratu), kateri jim je priskočil z omenjenim zakonom na pomoč. Odloga je plačil v inozemstvu ako je određeno s posebnim zakonom, imenujemo moratorij, vlada, ki je z moratorijem zaščitila par verižnikov in kapitalistov, je državo s tem silo oškodovala. Vrednost dolarja bo zopet padla, ker inozemstvo upravičeno ne more več zaupati našim trgovskim krogom. Zakonski predlog o moratoriju je finančni odbor že izročil narodni skupščini. Kljub temu, da so vse gospodarske ustanove v Sloveniji in dejoma na Hrvaškem odločno zavrnile vladno nakanu, ni upanja, da bi večina narodne skupščine zakon o moratoriju odklonila. Za nadaljnje padanje denarne vrednosti in rastočo dragiñjo je sodgovoren tudi g. ministar Puceš, ker je vlada, k tero pol pira njegova stranka, predložila parlamentu ta neumestni zakonski predlog.

Italija: Po dolgotrajnih pogajanjih med posameznimi parlamentarnimi skupinami je vendarle prišlo do sestave nove vlade. Novi ministrski predsednik je Facta. Vlado so sestavili narodni demokrati in popolari (to je italijanska ljudska stranka).

Nemčija: Iz Pariza poročajo, da je Nemčija plačala dne 27. februarja peti obrok vojne odškodnine v znesku 31 milijard zlatih mark.

Madžarska: Na Madžarskem se vrši o mrzlične priprave za volitve v narodno skupščino. Volilni zakon je sprejet in objavljen. Po vsej deželi se vršijo politični shodi vladnih strank, ki hoče voditi zmerno politiko. Shodi mejijo takozvani „probujajoči se Madžari“, neke fašistsvske tolpe, katerim smrdi samoodločba ljudstva.

Izobraževalni tečaji

mariborskega okrožja SKSZ se vršijo po sledečem redu:

1. Za dekanijo Dravsko polje v Hoča h dne 6. marca ob 11. uri dopoldne.
2. Za dekanijo Jarenina v Sent Jurju dne 8. marca ob 10. uri dopoldne.
3. Za dekanijo Ptuj v Ptuj u dne 13. marca ob 10. uri dopoldne.
4. Za dekanijo Slov. Bistrica v Slov. Bistrici dne 9. marca ob 10. uri dopoldne.
5. Za dekanijo Velika Nedelja pri Veliki Nedelji dne 16. marca ob 10. uri dopoldne.
6. Za dekanijo Maribor desni breg Drave v Rušah dne 22. marca, ob 10. uri dopoldne.
7. Za dekanijo Zavrče v Zavrčah dne 27. marca ob 11. uri dopoldne.
8. Za dekanijo Marenberk v Marenberku dne 15. marca ob 10. uri dopoldne.

Vabljeni so vsi odborniki izobraževalnih društev, Mladiških zvez in urlovskih odsekov itd.

Gospodarstvo.

Iz seje odbora Kmetijske družbe. Predsednik je oročal, da se v Beogradu napravila v ministrih zopet velika neumnost. Sodi, ki pride o iz Nemške Avstrije ali iz Čehoslovaške k našim vinogradnikom, bi se morali še ori nas na novo cementirati. S to naredbo bi se seveda uničila vsa trgovina z vinom. Ministrstvo se je naprosilo, da to naredbo ukine, ker je bedasta. Ministrstvo se je sicer hiro zavarovalo proti izrazu „bedast“, toda ukrenilo ni ničesar.

Kako lepo skrbi samostojni ministri za nas Slovence. Kmetijska družba je že ponovno zahtevala od ministrstva, da dobi 20 vagonov jare pšenice za Slovenijo. Ministrstvo je reskuilo 100 vagonov jare pšenice za Češkem, toda od teh je dobimo v Slovenijo le 5 vagonov. 1 vagon bo razdelili zastonj, 4 pa po znižani cenini Govorili se homo pozne o nemistranski razdelitvi tega semena.

Samostojneži na vladi lepo skrbiho za kmeta! Kmetijska družba za Slovenijo je prosila ministrstvo za olajšave glede tarifov na železnici za kmetijske pridelke. Prošnja se je zavrnila, ker demokratsko-samostojni ministri nimajo sreca za kmetijstvo, pač pa ponuajo sami olajšave pri voznih raznim sokolskim društvom.

Demokratsko-samostojna vlada nima sreca za našega kmeta. Na poziv odbornikov Kmetijske družbe je družba vložila prošnjo na ministrstvo poljoprivrede, v katerem vlada samostojni mesar Puceš, da bi dobili živinoreci od mono olske urave živalsko cenijo znižani cenii. Ministrstvo gos. Puceš je javilo, da se prošnja ne ugodu. Kar je torej za kmeta dobrega, se ničesar ne ustreže. Koruicja se vrši le za stranko.

Kje so sedaj gg. Mermolja, Urek in Drogenik? Pred volitvami so oclubljali samostojni kmetom sveta nebesa. Sedaj so na vladi in odločujejo o usodi kmeta in jim ničesar ne pomagajo. Kmetijska družba se je obrnila na poljedelsko ministrstvo s prošnjo za večje podore za plemenske bibe, mermjasee itd. Vse odkloneno. Slovenski kmetje se zahvalujejo samostojnežem za nadaljno zasto, sf. o.

Kmetije! Cujte in strmite! V proračun e ostavljenih za govedoreole samo 80.000 K za varstvo koristnih ptictev pa 180.000 K. Kako bodo uporabili teh 180.000 K za varstvo ptictev, še ne vemo. Slišali smo na du hobejo nastaviti par samostojnih agentev, ki bodo lovili ptičekakaline.

Važnejši kmetijski opraki v marcu.

Poljedelstvo.

Vozovi, plugi, brane itd. se pregledajo, vsi poškodovani deli se da o popraviti. Deteljiska prebrana. Sedi tudi travnike, ker je mnogo mahu. Zelo dobro za uničenje mahu je umelni gnoj: karnit in kostna moka. V težki zemlji se dobro vraščeno žito prebrana, v lahki se jovala z valari. Krnine in mravljičniki so travnikih se razkoprejo. Pri ugodnem vremenu se začne od srede mesca napre že se vti oves in poletno žito; nivo za okopavine se nagnojijo in preorjejo.

Vinarstvo.

Splošna rez v v. ogradu. Trsje se snaži od stare skorje. Ovi nasadi se ta mesec pri ugodnem vremenu že razsadijo, če ne, se pa vinograd vsaj izkolčijo, poroj pa zemlja zravnna s la nira). Začne se tudi s pomladansko kopjo v vinogradu.

Kletarstvo.

Priprava sodov za drugo pretakanje, zračenje kleti.

Sadjarstvo.

Začetkom mesca se režejo še cepiči. Ovita grevesca se koncem mesca odvieo. stara stor a, mah in lišaji se ostržejo. Drevje se snaži fer redči se v tem mescu.

Vrtnarstvo.

Priprava gred za spomladansko saditev, se e se salata, šinača, zelje, v tole grede tudi kumare.